

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/104/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121206528
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121206528.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobkyne: I. H., J.. XX.XX.XXXX, G. G. XX, XXX XX K., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému SEDLAČKO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 03 Bratislava, IČO: 36 853 186, v spore o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička, č. 3919622412, z 20.1.2012, uvedená v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod (5), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička, č. 3919622412, zo dňa 20.1.2012 v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička, článok 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6), v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 50 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti primeraného finančného zadost'učinenia žalobu žalobkyne z a m i e t a.

V. Žalobkyňa m á vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 06.08.2021 žiadala, aby súd určil zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve o úvere dostupná pôžička zo dňa 20.01.2012 v časti 3, bod 5 za neprijateľnú, rovnako tak zmluvnú podmienku v článku 5, bod 5.6 a priznal jej primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1.200 Eur. Žalobu vo veci samej odôvodnila pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.06.2019 spisová značka III.ÚS 438/2018, z obsahu ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby spotrebiteľ

mal možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu, vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Pokiaľ ide o zápočet platieb uvedených v článku 5, bod 5.6, predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť započítať jej platby na iný účel, akým je splatenie istiny, pričom táto podmienka už bola viackrát vyhlásená za neprijateľnú. Primerané finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 1.200 Eur, pričom nárok zohľadňuje, že žalovaný používal v zmluve dve neprijateľné zmluvné podmienky, za každú chce 300 Eur.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobkyne vyjadril vo svojom písomnom podaní zo dňa 02.09.2021, v ktorom uviedol a poprel všetky skutkové tvrdenia žalobkyne. Žalovaný neinicioval voči žalobkyni žiadne súdne a rozhodcovské, ani iné konanie a svoju peňažnú pohľadávku si voči nej nevymáhal. Zároveň je zrejmé, čo je po desiatich rokoch motívom pre podanie tejto žaloby. Žalovaný namietal pasívnu vecnú legitimitáciu, nakoľko Zmluvou o postúpení pohľadávok číslo 1/2018 uzatvorenou dňa 06.08.2018 žalovaný postúpil danú pohľadávku na obchodnú spoločnosť R Collectors, s.r.o. Nie je daná jeho pasívna vecná legitimitácia. Bolo by krajne nespravodlivé a iracionálne, ak by mala byť žalobkyňa výrazne ekonomicky a právne zvýhodnená pokiaľ ide o primerané finančné zadosťučinenie, a to napriek dlhodobému porušeniu svojich zmluvných povinností a jej niekoľkoročnej pasivite. V danej veci ide o učebnicový príklad zisťného zneužitia spotrebiteľskej legislatívy na úkor žalovaného za účelom privodenia si finančného zisku. Je potrebné zdôrazniť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno poňať ako obranu pred ľahkomyseľnosťou a nezodpovednosťou. Pokiaľ ide o zápočet platieb, žalobkyňa zaplatila celkovo sumu vo výške 3.196 Eur. Žalobkyňa taktiež zamĺčala, že žalovaný jej ústretovo umožnil aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru splácať vyčíslenú pohľadávku v mesačných splátkach vo výške 133 Eur. Nezaplatila ani istinu poskytnutého úveru. Žalovaný neuplatňoval žiadne práva z uzatvorenej rozhodcovskej doložky voči žalobkyni.

3. Žalobkyňa vo svojom písomnom podaní zo dňa 20. septembra 2021 uviedla, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere sú neprijateľné a podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktoré napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa. Žalovaná uvádza, že nový veriteľ vystupuje namiesto nej v právnych vzťahoch vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je predmetom súdneho sporu a že žalovaná nie je z tohto dôvodu pasívne vecne legitimovaná. Predmetom postúpenia však bola iba pohľadávka. Postúpením pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy nedošlo k prevodu práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Pasívna vecná legitimitácia žalovaného je tak daná, čo vyplýva napríklad aj z rozhodnutia Okresného súdu Prešov 9Csp/116/2016 zo dňa 11.06.2018.

4. Žalovaný vo svojom písomnom podaní zo dňa 07. októbra 2021 zotrval na svojej právnej argumentácii. Uviedol, že žalobkyňa mala zároveň právo odstúpiť od úverovej zmluvy do štrnástich dní od jej uzatvorenia, ktoré však nevyužila. Tvrdenia žalobkyne nemajú oporu v zákone. Rovnako, bolo by krajne nespravodlivé až iracionálne, ak by mala byť žalobkyňa výrazne ekonomicky a právne zvýhodnená ak ide o uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie a to napriek tomu, že sama porušila zmluvné povinnosti. Ide o učebnicový príklad zneužitia spotrebiteľskej legislatívy na úkor žalovaného.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 20. januára 2012 bola medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovaným Poštovou bankou, a.s. uzatvorená Zmluva o úvere dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 3.500 Eur, ktorý sa zaviazala splácať v mesačných splátkach vo výške 88,29 Eur pri celkovej výške nákladov 2.334,12 Eur, dátum prvej splátky bol splatný 20.02.2012, RPMN predstavovala 18,29 %, počet mesačných splátok 20.

7. Podľa článku 3, bod 5 Zmluvy o úvere dostupná pôžička, zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.

8. Podľa článku 5, bod 5.6 obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička - šikovná rezerva, Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba

poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.

9. Výzvou zo dňa 27. marca 2015 vyzval veriteľ žalobkyňu na zaplatenie dlhu na splátkach. Listom zo dňa 16.02.2015 požiadal veriteľ zamestnávateľa žalobkyne o realizáciu zrážok zo mzdy. V písomnom podaní zo dňa 23. apríla 2015 žalobkyňa uznala svoj dlh z úverovej zmluvy čo do dôvodu a výšky v celkovej sume 2.450,78 Eur a zaviazala sa banke uhradiť aj zmluvné úroky z istiny vo výške 19,50 % ročne odo dňa uznania dlhu do zaplatenia, ako aj úrok z omeškania.

10. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 13. apríla 2015 bola vyzvaná na zaplatenie dlžnej sumy.

11. Zmluvou o postúpení pohľadávok číslo 1/2018 zo dňa 06.08.2018 došlo k postúpeniu pohľadávky z úverovej zmluvy z postupcu Poštová banka, a.s. na spoločnosť R Collectros, s.r.o. Postúpenie pohľadávky bolo žalobkyňi oznámené Listom postupcu zo dňa 03. októbra 2018. Na podporu svojich tvrdení žalovaný predložil rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica spisová značka 11Co/77/2018, ako aj Okresného súdu Galanta 15Csp/84/2018.

12. V rámci svojich písomných podaní žalovaný navrhoval v spore vypočuť žalobkyňu, súd ju vypočul na pojednávaní dňa 08. decembra 2021, na ktorom uviedla, že všetko jej bolo vytlačené a dané na podpis, už to teraz ľutuje, nebolo času, všetko bolo narýchlo pripravené veriteľom pri podpise zmluvy. Nevedela, aký je rozdiel medzi rozhodcovským, arbitrážnym a všeobecným súdom. Tento úver prestala splácať, spoplatnili jej zmluvu a predali. Následne ju začala oboznamovať vymáhačská spoločnosť, že začína vymáhať tieto platby. Povedala im, že dajte to na súd. Následne zmluvu predložila Združeniu HOOS na kontrolu, kde jej bolo povedané, že sú tam neprijateľné zmluvné podmienky. Nevedela o podmienkach, a to zápočte platieb, ako sa jej splátka úveru započítava. Vymáhačská spoločnosť od nej chcela vyššiu a vyššiu splátku. Z istiny ešte trošku zostalo, má splatenú sumu 3.160 Eur. V banke sa nerobí, aby ste sa mohli oboznámiť s danou zmluvou. Združenie HOOS oslovila sama. Dozvedela sa o nezákonných ustanoveniach v zmluvách Poštovej banky. Rovnako aj od jej známych, že tieto zmluvy nie sú v poriadku, preto sa obrátila na spoločnosť. O týchto podmienkach sa dozvedela v roku 2015 a vtedy prestala platiť. Ak ju oslovila vymáhačská spoločnosť, stále dookola im hovorila, nech to dajú na súd. Čakala, že všetko sa vyrieši, že doplatí len istinu. Banku neoslovila, tí jej nepísali, dostala list od Bencontu, kde od nej žiadali obrovskú sumu, ešte aj dodnes jej chodia upomienky vždy s inou sumou, hoci najprv písali, že 3 alebo 4000 jej odpustia. Uviedla, že uznala sumu 3.500 Eur, toľko si požičala, toľko uznala. Neprijateľné zmluvné podmienky čítala, že táto zmluva obsahuje, preto mala vrátiť iba istinu poskytnutého úveru.

13. Právna zástupkyňa žalobkyne mala za to, že žalobe je v celom rozsahu dôvodné vyhovieť. Právny zástupca žalovaného zotrval na svojom právnom názore, mal za to, že je potrebné daný spor rozhodnúť v súlade s vykonaným dokazovaním. Žalobu žiadal zamietnuť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania.

14. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Ako prvou sa súd zaoberal určením neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá je uvedená v časti 3, bod Zmluvy o úvere dostupná pôžička zo dňa 20.01.2012, kde zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú v tejto zmluve vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou, ktorá je uvedená v článku 10, druhej časti všeobecných obchodných podmienok.

15. Súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. marca 2019 spisová značka 6Cdo/27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je určovacou žalobou podľa § 137 písm. c) CSP. V prípade takejto žaloby spotrebiteľ preto nie je potrebný tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. V zmysle Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/235/2017 zo dňa 27.03.2019 u žalobcu v postavení spotrebiteľa existuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve ex lege, ktorý vyplýva z § 3 ods. 3 Zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

16. Súd uvádza, že dohoda zmluvných strán o tom, že akékoľvek majetkové spory vzniknuté zo zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou rozhodcovským súdom je podľa názoru súdu neprijateľná zmluvná podmienka, a preto neplatná. Takéto dojednanie obsahuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore so znením § 52 Občianskeho zákonníka, ako aj so smernicou Rady číslo 93/13 EHS. Podľa názoru súdu nebola táto podmienka individuálne dohodnutá so spotrebiteľom. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky vždy treba vykladať v súlade s cieľom smernice, podľa ktorej sa za individuálne podmienky nepovažuje podmienka, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predloženou formulárovou štandardnou zmluvou. Spotrebiteľ, ak si niečo želá, minimálne sa predpokladá, že vie prečo chce nejaký vzťah individuálne dojednať. Štandardná formulárová zmluva zabezpečujúca sofistikované docielenie stavu, vyňatie rozhodcovskej doložky zo súdnej kontroly predstavuje podľa názoru súdu neprijateľnú zmluvnú podmienku. O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej sily judikoval vo viacerých svojich rozhodnutiach už aj Súdny dvor. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6Mcdo/9/2012 zo dňa 16.01.2013 rozhodcovská doložka uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle obidvoch zmluvných strán. Slobodná voľba vyžaduje informovanosť spotrebiteľa o viacerých možnostiach a vysvetlenie mu, čo ktorá voľba znamená. Dôkazné bremeno o informovanosti spotrebiteľa je na dodávateľovi. Uvedený právny záver vyplýva napríklad aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 371/2018 zo dňa 20.06.2018. Súd na pojednávaní dňa 08.12.2021 vypočul žalobkyňu, ktorá súdu potvrdila to, čo aj v iných súdnych sporoch uvádzajú spotrebiteľia, že zmluvy sú formulárové predložené veriteľom dlžníkovi na podpis, pričom sa vysvetľuje iba výška mesačnej splátky a úroku. Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.06.2019 spisová značka III.ÚS 438/2018, pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenie nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Podľa názoru súdu táto zmluvná podmienka vytvára materiálne disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie. Podľa názoru súdu v spore nebolo preukázané, že ide o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Súd je toho názoru, že v spotrebiteľských úveroch je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, ktorý je vopred vybraným dodávateľom a následne by rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnu verejnoprávnu inštitúciu, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Z uzatvorenej rozhodcovskej doložky, ani z iných listinných dôkazov nevyplývajú žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským a všeobecným súdom. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani s poukazom na princíp neznalosť zákona neospravedlňuje, pretože kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahov zo strany dodávateľa

treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne. Platí totiž, že v konkrétnych súvislostiach uvedený princíp ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa, preto neinformovanosť spotrebiteľa v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, že žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Žalovaný si v tomto smere dôkaznú povinnosť nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj tento prípad. Súd preto považoval za dôvodné v tejto časti žalobe vyhovieť.

17. Rovnako sa súd stotožňuje s navrhovaným znením neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku 5, bod 5.6 obchodných podmienok o tom, že platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí, po 1. na poplatky, 2. sankčný úrok, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru. Súd uvedenú zmluvnú podmienku rovnako hodnotí ako neprijateľnú. Pri svojom právnom názore vychádzal z výpovede žalobkyne a určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, pretože dlžník žalobca nemal nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje výraznú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník spotrebiteľ chcel platbu veriteľovi dodávateľovi ponížiť o istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, respektíve v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa sadzovníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a nakoniec až na splátku istiny úveru. V tomto prípade išlo o formulárovú zmluvu, kde na vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel ako je splatenie istiny úveru. Dlžník, žalobca nemal nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Aj o tejto neprijateľnej zmluvnej podmienke už bolo právoplatne rozhodnuté niekoľkými súdmi, napríklad súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove spisová značka 19Co/25/2019 zo dňa 27.08.2019. Rovnako rozhodnutie Krajského súdu Prešov spisová značka 2Co/60/2019 zo dňa 26.08.2019. Odvolacie súdy v tomto prípade súhlasili s názorom súdu prvej inštancie, že išlo o vopred pripravený text veriteľa, kedy absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Ide teda o podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá a predstavuje ľubovôľu započítať platby na iný účel ako bolo určené, čo jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v spotrebiteľských vzťahoch v neprospech spotrebiteľa. Uvedenú zmluvnú podmienku v zmluvách veriteľa posudzovala aj Komisia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre posudzovanie neprijateľných zmluvných podmienok v úverových zmluvách, pričom konštatovala, že tie neboli individuálne vyjednané so spotrebiteľom. Ide o hrubo nevyváženú zmluvnú podmienku, ktorá nerešpektuje oprávnené ekonomický záujem spotrebiteľa, aby najskôr splatil istinu, ale pripúšťa svojvôľu dodávateľa o účele platby spotrebiteľom. V tomto prípade ide o jasnú prioritu vôle spotrebiteľa, ktorú upravuje aj znenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, od ktorého sa táto zmluvná podmienka odchyľuje a zhoršuje postavenie spotrebiteľa. Z tohto dôvodu súd vyslovil aj túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

18. K primeranému finančnému zadosťučineniu súd uvádza:

Podľa § 1 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie“) a označovanie výrobkov cenami.

Podľa § 2 písm. a) Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 3 ods. 3 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. Z citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona číslo 250/2007 Z.z. je zrejmé, že splnenie hmotnoprávnych podmienok uvedených v tomto ustanovení zákona je úspech pri ochrane práv spotrebiteľa v dôsledku porušenia práv a povinností ustanovených týmto zákonom. Ďalšou podmienkou je, že porušiteľ voči ktorému sa spotrebiteľ domáha zdržania sa protiprávneho konania a odstránenia protiprávneho stavu pri poškodzovaní záujmu spotrebiteľa a v konaní o svoju ochranu bol úspešný. Práve citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa v poslednej vete § 3 ods. 5 zákona uvádza úpravu z ktorej vyplýva, že ak si spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo iným predpisom zodpovedá.

20. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky ako konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu.

21. Nárok žalobcu vyplýva z § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z konkrétnych podmienok prejednávanej veci. Ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je realizované na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody zdôvodňuje tým, že sumu vo výške 50 Eur považoval v celom rozsahu za dôvodnú a zodpovedá svojmu účelu. Teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a mala by odradiť dodávateľa od ďalšieho prípadného porušenia práv spotrebiteľov. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia bolo prihliadnuté na skutkové okolnosti daného prípadu. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca si v predmetnom konaní voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľných zmluvných podmienok, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z.z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskum a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona číslo 250/2007 Z.z. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv a povinností, z okolností na strane žalobcu, ako aj žalovaného, okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva a povinnosti. Súd uvádza a za veľmi dôležité považuje uviesť, že samotný inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu alebo na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Výška primeraného finančného zadosťučinenia je vecou úvahy súdu. Žalobkyňa bola nútená podniknúť kroky na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné

súdne konanie je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadostučinenia. Žalobkyňa však neuviedla žiadne iné okolnosti, či napríklad konanie samotného žalovaného viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov, napríklad v súkromnom, pracovnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami, nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napríklad aj vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie, v konkrétnom čase odkázanosť na iných alebo psychická záťaž (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 17CoCsp/25 a 32/2020. Súd považoval výšku primeraného finančného zadostučinenia v sume 50 Eur za dostačujúcu. Priznaná suma primeraného finančného zadostučinenia zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. V neposlednom rade jej potrebné zdôrazniť a dať za pravdu aj žalovanému, že bola to rovnako aj žalobkyňa, ktorá prvá porušila svoje zmluvné povinnosti a nesplatila žalovanému ani istinu poskytnutého úveru. V prevyšujúcej časti primeraného finančného zadostučinenia bola tak žaloba žalobkyne ako nedôvodná zamietnutá.

22. K námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorú v spore vzniesol žalovaný, súd uvádza, že zmluva o úvere bola uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným. Aj keď bola postúpená pohľadávka na tretí subjekt, nezanikol tým hmotnoprávny vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Bol to žalovaný, ktorý koncipoval túto zmluvu, zmluvné podmienky a predložil ich žalobkyni na podpis. Obdobný záver vyplýva aj z rozhodovacej praxe KS Prešov napr. rozhodnutia 9Co 29/2017, 8Co 140/2019 zo dňa 28.09.2020, Najvyšší súd Českej republiky 29Cdo 26/2012 zo dňa 29.09.2014. Preto súd túto námietku hodnotí ako nedôvodnú.

23. O trovách konania súd rozhodol v súlade so znením § 255 ods. 1 CSP. Aj z dôvodovej správy k ustanoveniu § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznanie náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritériom procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Žalobkyňa bola úspešná o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, ako aj o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia čo do právneho základu, keďže výška bola vecou voľnej úvahy súdu, preto súd rozhodol, že má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku postupom podľa § 262 CSP.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.